

erént a 40
égeit fizető
régii váltó
ek hiánya
tatott; mi-
rintett ki-
után 167
után 148
126 forin-
t kivetni?
észvényes
a alapsza-
részesité-
a szabá-
nak!

eti tagok
em, hogy
s helyett,
domásra,
-mennyi-
az ezen
esendősé-
tagok az
a Nyug-
söt in-
soha azt
ugyanis,
ason ala-
esebbek,
az én fel-
zményi
Öbseva-
crescente
innos si-
quidem
eventum,
um tali-
onis hu-
mcta fir-
matus me-
penas
mutam
p igéret
a mádi
intézet
a tekin-
nek is
ó tagok
ai. De
tag.

os folyó-
k Erdé-
József-
ly a ref.

o s.

ondon

re.

IDŐK TANUJA.

(EGYETEMES MAGYAR UJSÁG.)

<p>Szerkesztői szállás és kiadó- hivatal: molinár-utca, 14. sz. a. Szerk. iroda: váci utca, 19. sz. 2. em.</p>	<p>Előfizetési feltételek: Pestben házhozhordással, valamint vidé- ken postai széküldéssel egész évre 16 ft., fél évre 8 ft., negyedévre 4 ft.</p>	<p>Megjelenik e lap vasárnapokat és ünne- peket kivéve mindennap. Hirdetések háromszor hasábozott sorraért vagy annak helyéért 5 ujkr. s 30 ujkr. b6- lyegdíj számítatik.</p>
---	---	---

Pest, febr. 28.

A jelenségek oda mutatnak, hogy Savo-
jának bekebelezése Franciaországba nem csupán
a határszélek kikerekítéseül történik, hanem az
első lépés volna ahhoz, hogy Franciaország azon
rövidítésekért, melyeket a waterloói ütközet foly-
tán szenvedett, kárpótoltassék. A francia kabinet
a jelen időt alkalmasnak találja arra, hogy e kár-
pótlást Európától kiédesgesse, vagy ha kell, kie-
rőszakolja. A francia császár igen bízik Angol-
ország támogatásában, és hahogy ezen szövete-
sége számíthat, akkor az úgynevezett „termé-
szetes határok“ politikája mindenestre legcél-
szerűbb azon helyzetre nézve, melyben jelenleg
áll. Mert azt csakugyan nem ignorálhatjuk, hogy
Franciaországnak bel-helyezete, a népesség- és
a clerusnak a kormány irányában tanusított ke-
délyhangulatát illetőleg, a római kérdés által igen
válságos lett.

Curiosumul megemlíttjük, hogy a francia
császárnak, mint egy párisi lap írja, nincs szá-
ndéka az 1815-ki szerződés revisióját indítvá-
nyozni. (Sokszor, mint az álomnak, ellenkezőjét
kell hinni annak, ami Párisból iratik.)

A ma-reggeli lapok vázolják Ausztriának az
angol javaslatokra tett feleletét. A válaszban ki-
van mondva, hogy a bécsi udvar nem fog ezen
javaslatok alapján alkudozni. Rechberg gróf a
beavatkozás és az oportunitas elv-kérdése közt
különbséget tesz, fölemlíti, hogy Ausztria habár
egyelőre nem akar beavatkozni, de azért cselek-
vésének szabadságát föntartja magának.

Az angol javaslatok 2-ik pontja nem is illeti
az osztrák kormányt, miután ez mindazon olasz-
tartományokból, melyek nem tartoznak a habs-
burgi ház kormánya alá, visszavonta csapatait.
Velencét illetőleg, melyről a javaslat 3-ik pontja
emlékezik, kijelenti Rechberg gróf: hogy Ferenc

József császár ő Felsége becsületesen bevál-
tandja mindazon ígéreteket, melyeket Villafran-
cában tön, egyébiránt róla feltenni nem lehet,
hogy az adandó kedvezményeket fegyverül fogja
használatni engedni saját államainak a felfor-
gatási párttól veszélyeztetni szándékolt bizton-
sága ellen. Az olasz forradalom kihirdetét, hogy
a főnrintett kedvezmények által egyengetni
akarja az utat, hogy Ausztriát Velencéből kiűzze.
Hahogy tehát Ferenc József ő Felsége császári
szavát be nem váltá, annak oka azokra háromol-
hatik, — ugymond Rechberg gróf — kik kívül-
ről ernyedetlen buzgalommal munkálnak az iz-
galmak szítására a velencei tartományokban. A
4-ik pontban Rechberg gróf feleslegesnek tartja
azon elv fejtegetésébe becsátkozni, mely alapul
szolgál az angol javaslat szerént a közép-olasz-
országi bonyodalmak megoldására. Az ausztriai
kormánynak az a nézete, hogy a trónfosztott fe-
jedelmek visszahelyezése, és a szándékolt olasz
confederatio leginkább biztosítaná a félsziget
kibékülését és jövőjét. De minthogy Ausztria
meggyőződését más államokra rá nem erősz-
kolhatja, kénytelen az időtől és eseményektől
várni politikájának bebizonyulását.

E jegyzék igen kedvező benyomást tön Pá-
risban.

A római kérdéstről különféle versiók kering-
nek: ezekről majd holnap, midőn a mai esti la-
pok tudósításai után tüzetesebb közleményeket
véltünk adhatni.

Kiváncsiak vagyunk — hogy a francia tör-
vényhozótestnek márc. 1-jén történendő megnyi-
tása mennyiben valósítandja az eddigi con-
jecturákat az olasz ügyre nézve.

Főnebb azt állítók — hogy mi nem hiszszük
az orosz-osztrák szövetséget; ebben meg ne-
botránkozhatik senki, miután egész birodalmunk

nem csak független lapjai vonják azt kétségbe, hanem a hivatalos sajtó is kénytelennek látja magát ama hír valótlanságát nyilant bevallani.

Az angol kabinet e percben igen sajtóságos helyzetben van. Miután a villafrancai békeelőzmények óta Franciaországgal diplomatiái harcot vívott, egyszerre oly viszonyt látunk a két hatalmasság közt fejlődni, mely emlékünkebe juttatja az angol-francia szövetség legszebb napjait. Jelenleg az angol és francia kormány látszólagosan igen szívélyes viszonyban vannak egymással, sőt a kereskedelmi szerződés a politikai s nemzetgazdasági érdekekben mintegy megszilárdítja a viszonyt. A brit kabinet ezáltal különös helyzetbe jutott a parlamenttel szemben. Kénytelen volt annak eléje költségvetést terjeszteni, melynek elfogadása a francia császár irányában ép úgy udvariasságnak, mint bizalmatlanságnak tekinthető.

Az alduiai vidékről szóló tudósítások szerint Szerbia nagyszerű hadi készületeket tesz.

De fejezzük be jelen szemle-cikkünket, mielőtt az olvasót politikai rovatunkra utaljuk, egy jellemző adomával. Néhány nap előtt a sz. atya sétált tón. Egy öreg paraszttal találkozván, ez leterült, és áldását kérte. „Keresztény vagy-e? kérte a sz. atya; de miután a szegény öreg nagy meglepetésben szólni nem tudott, a pápa ismétlé kérdését. „Igen, szentséges atyám: rebegé a pór. „Ismered-e a tiz parancsolatot? „Igen”, volt a felelet. A szegény pór elkezdé szavalni az érintett parancsolatokat. Elmondá az elsőt és másodikat, átszökött aztán egy párt, s végre észrevévén tévedését, oly zavarba jött, hogy egyből fönökadt. A pápa erre tovább ment, és sokat jelentő tréfiával mondá: *Itumlják meg előbb könyv nélkül ezen emberek az Isten parancsait, csak azután lesznek majd érettek a függetlenségre.*“

Főpásztori körlevelek hazánkban.

III.

Az „Idők Tánja” kötelességének ismeri hazánk főpásztori köriratait kitérő figyelemmel kíséren nem csak, hanem legalább kivonatban közzé is tenni, azon részben, mely a kath. egyházra s annak szentséges fejére vonatkozó valóban szomorú politikai helyzetet érinti.

Közölvén ezek kettejét, következik sorozatban a harmadik, mélt. és fötiszt. *Kollárocsk* István rosznyói megyés püspök ur főpásztori levele, mely Gyertyaszentelő-Böbögasszony napján kelvén, az érintett eseményekről így szól a többek között: „Nem volt ugyan oly időszak, melyben Peter sajkája a háborgó tenger hullámaivalól nem hányatott volna; de minthogy a mult századokban az ellenség és megtámadás az isteni segélylyel erősített, be nem vehető sziklát leginkább azokban, melyek a vallás-erkölcsi dolgokat illetik, sikerrelentil ostromolta, 70 év óta megváltoztatván hadiműködéseinek rendszerét, haderejét annak külföldi ellen, melyekkel a császárok és

más fejedelmek nagylelkűsége azt körülövezé, kezdé irányozni, híven, hogy ezen szokásos hadiesel által magát a várat is bevehetendi, ha előbb az emberi erők által készített falak az ágyuk erejétől dűngetve s meggyöngyítve lesznek. — Azonban habár Isten megengedé, hogy a fegyverek erejese hatalma által azon várnak falai áttörétre, összes földi birtoka, sőt ama törvényes tulajdonosnak még széke is nem egyszer prédaul esett, és ő, a védetlen, ki elleneinek saját megtörhetlen lelki erejénél és Isten-től nyert tekintélyének erkölcsi súlyánál másegyebet nem levén képes elleneszegezni, a fejedelem és pápa szánandó fogságba vitetett: mindazáltal láttuk őt mindannyiszor, ahányszor világi jogaiban igaztalan megtámadtatást szenvedett, ellenei fölött dicsőségesen diadal-maskodni s birtokába utólagosan visszahelyeztetni; miszerént legkevésbé sem kételkedhetünk, hogy az egyház fejének földi birtokait is nem emberi, hanem isteni segély tartja fön. . . . Békén s igazságon alapszik az egyházfejedelmek hatalma, melyet ők a rájuk bizott nép valódi jólétére színtoly lelkismeretesen mint bölesen használnak, és melynek épsege s függetlensége az európai államok nyilvános szerződésai által megalapítottván, elannyi böles és a közügyekben jártas férfiaktól oly jelentékenyen tartaték, hogy annak fölforgatása által egész Európa békéjét és nyugalmát veszélyeztetni hiték. . . . Mindezek dacára találkoztak rozlelkű emberek, kik a pápai kormányt minden lehető visszaéléssel vádolgatták, arra törekedvén, hogy ez alaptalan és rosszindékú vadnak a világ előtt érvényt szerezzenek, mint ezt a főpásztor elősorolja s folytatja: „A sajtó is megtett mindent a maga részéről; a pápai állam politikai kormányzatának állítólagos visszaéléseit bonckés alá vette, s a hamis véleményeket terjesztette anélkül, hogy a bélyezett visszaéléseket valaha behizonyíthatta volna; és melyek, oly kevésbé igazak, mint ez a nyilvános lapokból behizonyul, hogy mindazon hamis állítások, melyek a nép közé szórattak, még azon birodalomnak, mely tiz év óta Rómában őrhadat tart, két egymás után alkalmazott követe által is hiteles jelentéseikben megcáfoltattak. A rágóságokat és ezernemű rágalmatok megcáfolván a főpásztor, valamint kimutatván a pápaellenes pártnak képmutatását és istentelenségét, földeríti, mily nagy lelkedéssel viseltetek épen a most bujtogatás következtében lázangó nép csak néhány évvel még ezelőtt, midőn a szent atya körutat fön államaiban, ugy, hogy a szent atya ezt örömtel kebellet a egész kath. világgal tudatni sietett; mindezt előterjesztvén pedig, rendületlen bizodalmtól tolmácsolja hó szívének egész áradatával a mindenható Istenbe, „ki föllállítja székét az ítéletre, ki a népeket igazságban itélendi el és nem hagyja el választottjait; ki hatalmas szétörni az ivet és összezenni a fegyvereket és a paizost megemészetni tüzcel. . . . Barmennyire muljk is fellil pedig mi számra s erkölcsi erőre nézve a látható egyház elleneinek seregét, a harc, melyet az igazság- és törvényességért ellenök viseltünk a jognak mezején, emberileg véve mégis egyenetlen. Ők a táborn fölszerelik fegyverek, kardok- és ágyukkal: mi ellenkezőleg fegyvertelenek, nem a vérenek szomjuhozóival levén, nincs más fegyvertünk, mivel az erőnek és hatalomnak ellenálljunk, mint a seregek Urához küldendő kiáltásaink, fohászaink, imáink. Lelkesedve ezen Isten iránti bizalomtól, kinek kezében vannak az országok, ezek hatalma s jogai, s megemlékezvén, hogy mi azon testnek vagyunk tagjai, melynek feje a római pápa, az egyház kormányzatában Krisztus helyettese levén, az ő bántalmait iránt nem lehetünk oly érzéketlenek, hogy mi magunk is szívünk egész teljéből vele ne szenvedjünk: járuljunk a kegyelem trónusához és sanyargattatásunkban hívjuk segítségül az Urat, hogy szentséges atyánkat

IX. sz. sz. nyelvi voltit jója iránt tanus gyele a vil vezet atyán a péte ve a vén, való a több

senki értezt katho előbbi tényt, tét, k. é, egy atya a rúnak Meckle az a sz. a ft. az káttim tansok

A egész lettelje de alig sában t lyet N dom, k méltón protesta tatik az a szent ugy ő beföle, protest. tósság zött egy tisztelel god sat

A ötnk k szerént t nemesi

A ról a „E birtokko La

zé, kezdé
által ma-
erök által
meggyön-
lé, hogy a
áttörétre,
donosnak
védelten,
és Isten-
segyebet
és pápa
öt mind-
n megtá-
n diadal-
etni; mi-
az egy-
m isteni
pszik az
izott nép
bölesen
az euró-
littatván,
oly je-
sais által
etni hit-
mberek,
el való-
osszszá-
k, mint
megtett
ai kor-
a vette,
y a bé-
olna; és
lapok-
melyek
mely tiz
alkalma-
tattak.

olván a
bártnak
egy lel-
vetkez-
midőn
a szent
gal tu-
ületlen
tával a
e, ki a
válasz-
uzni a
Bár-
rkölési
a hare,
selünk
en. Ők
al: mi
nhozói
hata-
dendő
Isten
ágok,
azon
pa, az
az ő
y mi
jűnk:
smnk-
ánkat

IX. Pius pápát e nagy veszélyből hatalmas jobbával ki-
szabadítottán, őt egyházának sértetlenül föntartsa, s meny-
nyi segélyével megerősítse; hogy az ellenség féltelme eltá-
volíttatván, a hullámok megszüntettettve, az egyház ha-
jója a viharok hányattatásától megszabaduljon. Egyéb-
iránt nem csak imádságainkkal, hanem tetteinkkel is
tanusítanunk kell szentséges atyánk iránt való fini ke-
gyeletlünk, más hitek példája szerént. Más vidékeken
a világi katolikus hitek czrei, lelkipásztoraik böles
vezetése mellett önkényt és nem kényszerítve a szent
atyának szeretet- és hódolatteljes nyilatkozataikat; sőt
a péter-filéreket is megküldék. Ezen apostoli ország hi-
vei a szent szék irányában mindenkor a leghivebkek le-
vén, szilárdul hiszem, miszerént ők a szent atya iránt
való köteleim teljesítésében nem hagyandják magukat
a többi országok hiveitől felülmulni.

Protestansok a szent atya ügyeért.

Hogy az ügy igazságát, melyért a szent atya küzd,
senki félre nem ismeri, ki még az igazság és jog iránt
érzetet táplál magában, az tagadhatlan. Hogy még nem
katolikusok is a nemes küzdőnek, IX. Piusnak minél-
előbbi győzelmet kívánnak, szintén ismert dolog. De egy
tényt, mely váratlan, mely új és mely alighogy megtör-
tént, legott minden katolikust hálás örömmézzel töltött
el, egy ily ténnyel közlünk ma az Ő. Vlks. után. A szent
atya anyagi segélyezéséhez még telkes protestansok is jár-
tulnak. A napokban a Bécsben születék apostoli nuntiushoz
Mecklenburgból háromezer forintnyi összeg küldetett, hogy
az a szent atyának Rómába továbbzállíttassék. — Mint
a st. apostoli nuntius ő nemlétségéhez intézett kísérő levélből
kittűnik, ezen összeg adományozói csaknem mind protes-
tansok. A levél tartalma ez:

„Nagyméltóságú Ur!

Azon adományok között, melyekkel a hívők az
egész világon a szent atya igazságos ügye iránt tiszte-
letteljes részvétőket és buzgólkodásukat egy sajnálatos,
de alig kikerülhetlen háborúhoz az eszközök gyarapítá-
sában tanúsítani törekednek, ezen csekély összeg, me-
lyet Nagyméltóságodnak ezennel kézbesíteni bántor-
dom, kétségkívül a legkisebbik. Mégis némi figyelemre
méltónak tetszik előttem, mivelhogy ehhez maguk a
protestansok is járultak. Hahogy Nagyméltóságod méltó-
zatik ezen csekély összeget Rómába juttatni s jónak találni
a szent atyával az idemellékelt jegyzék tartalmát közlenni,
ugy ő szentsége, mint remélem, megelégedéssel látandja
belőle, hogy az adakozók egynek kivételével mindnyájan
protestansok, kik azon nyugodt, de rendületlen állhata-
tosság iránt, melyet a szent atya — minden főségek kö-
zött egyedül — a lázadás- és erőszaknak ellenébe állít,
tiszteletőket tanúsítani ohajjták. Fogadjja Nagyméltósá-
god sat. Mecklenburg, febr. 17-én 1860.

A fönérintett jegyzék a 19 adakozót, négy- vagy
ötnek kivételével, kik nem akarják megnevezetni, név-
szerént tartalmazza. Többnyire Ejszaki-Németország fő-
nemesi, grófi s egyéb nemes családaiából valók.

Tisztelet e nemes gondolkozásomdnak!

LAPSZEMLE.

A zsidóknak legújabban megadott birtokképeség-
ről a „B. H.” egyik levelezője így ír:

„Kifejtem röviden, hogy mit hiszek én a zsidók
birtokképeségének horderéjéről.

Legelőször is azt, hogy a belső telkek s házbirtok

árát mindenestre felebb fogja ragtatni. Erre a zsidó-
ságnak is szüksége van, s csakugyan eddig is legterhe-
sebbül mutatkozott köztük azon képesség hiánya, hogy
saját lakházaikban nem lakhattak; mivel pedig őket
hajlékába nem minden tulajdonos bocsátotta, ha pedig
bocsátotta, meg is vette az árat: ez alól fogják őt magu-
kat legelőször is emancipálni.

Másodszor elhiszem azt is, hogy compassessora-
tusokban, hol különösen sajátoságos körülményeknél
fogva, eddig is legtömegesebben lakott a zsidóság, fog
valamit a középrendű birtokok árán is emelni; de csak
elejénte, később pedig még nyomni fogja ezt. Ezt a ha-
szonbérleti birtokok körüli tapasztalásból vonom le.
Ahoza bekapott, a haszonbért is fölverte elejénte a zsi-
dóság: de a mint kiszarolta a földet, ott hagyta s aztán
senki sem adott többé annyit érte. Itt is elejénte a penze-
sebbek fognak egy-egy kisbirtokot szerezni, csak azért is,
hogy e részben is megpróbálják az uraságot; majd ha
ez sem lesz többé újság, szivesen tudnak a kiszarolt
földön, hogy pénzüket jövedelmezőben tekintessék be,
mert mi tagadás benne, hiszen édes mindnyájan tudjuk,
hogy bizony a földmivelés nem valami gazdag kamato-
zása, még annak részére sem, ki régi megszokással, hoz-
záértéssel és szenvedélyvel személyesen lát hozzá, szó-
val kinek csak az a kenyere, azt pedig, ki más uton
gazdagabb jövedelem látásához szokott, hozzáértése s
szenvedélye pedig nem gyökeres, még kevésbé fogja
huzomos ideig kielégíteni.

Eszerént én a kérdéses rendelet hatására nézve
akár földbirtoki, akár gazdasági viszonyainkban vala-
mint a félék rettegéseit, azokép a vérmes reményűek
kilátásait sem osztom.

HIVATALOS.

Ő es. kir. Apostoli Főlsége az elhunyt horvátor-
szági bán gróf Jellasics József tábornagy számára ada-
tott grófi rangnak testvéreire, báró Jellasics György s
Antal altábornagyokra átruházását legkegyelmesebben
kimondani méltóztatott.

Ő es. kir. Apostoli Főlsége f. évi febr. 13-ról kelt
legfelsőbb határozatával Lerchenfeld Károly es. kir. er-
dőmestert Topánfalván, Erdélyben, nyugalomba lépése
alkalmával, hosszas hű s hasznos szolgálatának elismeré-
réssel es. kir. erdősz. tanácsosi címmel legkegyelmeseb-
ben fölruházni méltóztatott.

LEVELEZÉSEK.

Brassó, febr. 19. 1860. Brassóban a személy- és
vagyonbiztonságot tekintve, majdnem odajutottunk, hová
az „Angolország és az egyházi állam”-ot párhuzamító
B. kittinő tolla az „Idők Tánja” 36. sz. VII. alatt Lon-
dont jutottunk oly híven és remekül esestetni. Nem elég
az egy idő óta több gyilkosság vértfagyáló elköveteése:
egy jó családtyán f. hó 17. és 18. közti éjjel, saját
szobájában, hol övei is aludtak, uj gyilkolási merény kö-
vettetett el. A szorgalmas gazdát közelebbről folyguj-
tották; de minthogy okos előrelátással mindene bizto-
sítva vala, kapott az illető a „tüzkármentő-társulat” ügy-
nökségétől f. hó 17-én — amint tudom — mintegy 1200
forintot; szombaton febr. 18 kán, ez összeget a takaré-
pénztárba akará vinni; azonban minthogy már többször
meglopattott, elhatározá magában: az éjen át a pénztár-
talmazó lánán alunni. Éjjel 1 és 1/2 óra között behágy-
nak a rablók az ablakon szobájába s fejét fejszével át-

hasítják; ezzel kiugranak, zaj támadván. (Azalatt pincéből a csak akkor ölt sörtésnek husa elhordatott, s házbéjén már gabonája is zsákokba tölteték elhordás végett); 4—5 rablónak nyoma lett volna reggel kivethető a hóban, de maig egy sem került kézre. — A városi rendőrségnek bizonyosan szigorúbb vigyázati szabályok fognak adatni; főleg miután egy fogadósnak kapuján közelebből ily tartalma fenyegetőirátka függött: „Vigyázz, amihelyt kijössz, agyonvertetel.” A csendőrségnek a jelentés erről is megtéteven, remélhető, hogy az ily irtózatás események ritkulandának. Adja Isten, hogy az emberiségnek illetén megszágyenítői ne csak ritkuljanak, hanem végkép kipusztuljanak.

R. lev.

POLITIKAI MOZZANATOK.

Francia- és Oroszország. Tegnap számunk legújabb rovatában közöltük, hogy Ausztria és Oroszország között szövetségi szerződés kötöttet; e közlemény mindencsere nagy figyelmet gerjesztend nem csak hazánkban, hanem egész Európában. Anélkül, hogy ezen szövetség fontosságát taglalnók, megjegyezzük, hogy ez, ha csakugyan bebizonyul, képes lesz Európa jelen politikai áradatának oly tényt állítani szembe, mely III. Napoleon politikáját egészen más térre vezetendi. Mi nem hiszünk, hogy Ausztria Oroszországgal szövetkezett volna; nem azért, mintha e szövetség lehetlen volna, hanem mert a két hatalom a keleti háború óta egymással, úgy látszik, mélyen meghasonlott. Midőn tehát mi a fön-érintett közleményt kétségbevonjuk, ezt azért tesszük, mert dacára az Ausztria és Oroszország között darab idő óta emlegetett simulásnak, a tényeket nem tartjuk annyira éretteknek, hogy ezen oly nagy horderejű szövetség létezését hinnék.

Az áll, hogy Oroszországnak viszonya Franciaországhoz néhány hónap óta lazult, de azt még e percig nem tudjuk, hogy Oroszország ellenszégült volna a francia törekvéseknek. Azt sem hiszünk, hogy Oroszországnak abbéli kívánságához, hogy az olasz kérdés az öt nagyhatalmasság értekezletében döntessék el, Ausztria föltétlen jóváhagyását adná.

Ebbeli nézeteinket igazolják a közelebbi bécsi tudósítások, melyek szerint az Oroszországhoz való viszonyok lényegesen javultak ahhoz képest, aminők azok néhány hónap előtt voltak. De minden kísérlet közelebbi simulásra meghiúsult, és hatog az általunk is közölt küldetés (Walewsky gróf, csakugyan elhatározatott, ez csak azért maradt el, mert az illetők meggyőződtek, hogy a bensőbb összeköttetésnek még semmi alapja nincs. —

Nekünk az a nézetünk, hogy tegnap számunk közleménye az osztrák orosz szövetségről, habár azt a „Chronice” után közöltük, valószínűleg francia forrásból eredt, minthogy az idezett lap, mint látszik, szoros összeköttetésben áll a francia kabinettel.

Az orosz osztrák szövetségről szármalyt hír tán csak ijesztés, melyet a francia kormány tán azért gondolt ki, hogy Anglia maiva a Keleten fölmerülhető vesztéyekre, a francia nézetekhez simítsa.

Hogy Franciaország és Szardínia csakugyan egyet-értenek egymással, mindinkább bebizonyul. Ennek jeleül fölhozzuk, hogy a Turinban megjelenő „Opinione” című lap egy cikket tesz közzé, mely indokolja, hogy miért kell Savoyát Franciaországba bekelezni. Az indok természetesen meggyezik Napoleon ama programmjával, hogy Oroszország szabad legyen az adriai tengerig. Az igaz, hogy e program nem valósult. Oroszország még nem

birja természetes határait, és jelenleg nem is független — mondja az „Opinione”. De mindennek dacára folytatja tovább — az Alpok lábánál oly állam keletkezett, mely nem sokára 12 millió lakossággal bírand, és így nem lehet meglepő, ha Franciaország Savoyának vonzalmára épít, minthogy az a nézete, hogy e tartomány 1815-ben csak azért engedtetett át Szardíniának, mert az ugynevett szent szövetség rést akar magának nyitni, mely által az osztrák hadsereg Franciaországba nyomulhasson.

Nagy figyelmet gerjeszt azon hír, hogy Napoleon császár szőnyegre hozta volna Berlinben azon német területek átengedését, melyek az 1815-iki békekötésben Franciaországtól elszakítottak. E tárgyról bővebben irandunk holnap.

Egyik bécsi lap balgatagnak nevezi azon tudósítást, mintha Ausztria szövetséget kötött volna Oroszországgal bel ellenség ellen, miután mint mondja, ilyen ellenségtől nem tarthat.

Franciaország Angliával egyetértve egy diplomaiai fölhatalmazottat küldött Milanóba Victor Emanuel királyt föl szólítani, hogy hagyjon föl szándékával: a közép-olaszországi államokat királyságához esatolni, tán Modena, és Parma kivételével. Franciaország egyebiránt nem ellenzi, hogy Toscana független állammá alakításék a fiatal genuai herceg kormányá alatt, ki mint tudjuk — anokája ő felségének.

Ha a turini kabinet ezen javaslatokat visszaveti, akkor Franciaország visszahuzandja csapatait Felső-Olaszországból; és mint az „Ind.” mondja, Victor Emanuel magára hagyandja egy Ausztriával netán kiütendő háború veszélyeivel szemben.

Néhány nap óta beszélnek a diplomaiai körökben, hogy Toscanából külön állam fog alakítani. Eddig nem hittük, de ma egy különben igen jól értesülni szokott lap egészen új tervvel lép föl, melyben Közép-Olaszország bekelezése csaknem egészen érintetlenül marad, és Toscana mint külön állam figurál.

A „Constitutionnel” Thonvenelnek egy sürgönyét közli a bécsi francia követhoz, melyben a miniszter elősorolja Franciaország kísérleteit a közép-olaszországi bonyodalmak elhárítására. Ezen kísérletek, agymond — meghusultak, minthogy a népek nem kívánták vissza volt fejedelmeküket. A francia miniszter hivatkozik Ausztria béktülekény szellemére, vonatkozással az angol javaslatokra, és hozzáteszi: ha a fejedelmeknek reményök lett volna visszahelyeztetésökre, akkor mindenesetre örködni fognának a fölött, ami fölök el nem vétetett már. Ami Romagnát illeti, a sürgöny sajnálattal említi föl, hogy a pápa mindig bonyolultabbá teszi a helyzetet. (Különben ezen okmány szövegét is közölni fogjuk).

Az Oroszországra vonatkozó Kékkönyvből.

Eddigi közleményeinket kiegészíteni kívánjuk ezen nel holmi adatokkal a francia angol politikáról Oroszországra vonatkozólag. Mihelyt megtudá Anglia a villafrancai békeelőzményeket, az angol kabinet azonnal különbséget tön azon határozmányok közt, melyek — mint Lombardia átengedése és a bünbocsánat kérdése — csupán a szerződő feleket érdeklik; és azok közt, melyek egyuttal másoknak jogaira is vonatkoznak. A brit kabinet ez utóbbi alatt a felszigetnek államszövetség (confederatio) szervezését érté, melynél Velence jövő helyzete is kiváló szerepet játszott, érté továbbá a hercegek visszahelyezését és az egyházállam regeneratióját. Ezen különbség lassanként érvényesíté is magát: a zürichi békekötés

tés némely egyetm. ket. Kö a főbebe részlete minisztr jobban ügy lez az ez békeelő felvilág

házi a Nápoly osztrák patók á iránt ne vetségb nendő n kelesék rancsárá hansenáll szabads Csak ho egy álla és így r szahelyz összeliv

Ru a francia lésben se ről Ausz aztán Ná Walewsky rából is, nov. 1-jé lewsky-v

Ö azokat ig Mantua- Walewsky hogy igen szövetség lenöben felelé, ho — mert k many kiv egészen ál, hogy cét, emel osztrák k ralya bee gyülés ell meg, hog vetségben

Es a között: magát ar valamint idegen ha nek belk lehetett e restaurati

Tagi pontot, e valamint keelözmén szárd bizt ből és Cou

üggetlen
acára
etkezett,
és így
ak von-
rtomány
ak, mert
ak nyit-
gába be-
Napoleon
émet te-
kötésben
rebbben

tudósi-
Droszor-
lyen el-

diploma-
manuel
álval: a
olnai, tán
ébiránt
akittas-
nt tud-

szaveti,
Felső-
Emá-
üttendő

ökben,
ig nem
szokott
laszor-
marad,

gönyét
er elő-
országai
ond —
szá-
Ausz-
ol ja-
ényök
esetre
már.
iti föl,
zetet.

ék.)

ezen-
aszor-
ifran-
lönb-
mint
csu-
lyek
binet
ede-
te is
szá-
önb-
ék.

tés némileg elismerte azt, az ott összegyűlt diplomaták egy kongresszusra utalván a másodosztályú kérdéseket. Közöljük ezennel sorban a nyugati hatalmak közt a főbb pontok felett váltott sürgönyöket; minthogy részletes rajza annak, hogy miként vivta ki az angol miniszterium nézete fokonként a tulnyomóságot, legjobban fogja értelmezni azon stadiumot, melyben az olasz ügy jelenleg áll. Ami mindennek előtt az államszövetséget és az ezzel összekapcsolt Velencét illeti, Walewszky gróf a békeelőzmények megkötése után csakhamar a következő felvilágosítást adá Cowley lordnak:

„A francia kormány nem szándékszik a pápára ruházni a *confederatio* valódi elnökségét. Ezt Franciaország Nápoly vagy Szardínia fölhatalmazottjainak szánta. Az osztrák császár Velencét csak olasz hivatalnokok és csapatok által fogja kormányozni (?); epontra nézve egyébiránt nem történt egyezkedés az osztrák császárral. A szövetségbe lépő államok köteleznék magukat, kívülről történő megtámadás esetében egymást támogatni és a felkeltéseket leiktizni; de ezt csupán a központi hatalom parancsára tehetnek és e célra csak szövetségi csapatokat használhatnak. Végre a felszítet minden fejedelmének szabadságában állna belépni a szövetségbe, vagy nem. Csak hogy az ausztriai kormány nem akarja elismerni egy államnak létezését, ha nincs törvényes uralkodója, és így meg kellene Közép Olaszországban a hercegek viselkedésének történnie, mielőtt az európai értekezlet összehívtnék, tanácskozni a felszítet ügyeiről.“

Russel lord Cowley-nek adott feleletében megjegyzi a francia kormány, hogy Szardínia a szövetséggyűlésben semmivel törpülne, ha hogy abban Velence részéről Ausztriának és oldala mellett a két főhercegnek, aztán Nápolynak és a pápának ülése és szavazata volna. Walewszky kijelentésként csakhamar azon illusiók mámorából is, melyekbe magát Velencére nézve ringatta. Mert nov. 1-jén Cowley lord így tudósítá Russel lordot a Walewszky-vel szőtt párbeszédéről.

„Önök kérdéseire ő exca így felelt, vagy illetőleg azokat így értelmezte: 1) Hajlandó-e az osztrák császár Mantua- és Peschierából szövetségi várakat alkotni? Walewszky gróf erre csak azt válaszolhatta: reméli, hogy igen, feltéve, hogy Piacenza és a többi várak is szövetségi helyek lesznek. 2) Hajlandó-e Ausztria, Velencében kizárólag olasz helyőrséget tartani? A gróf azt felelé, hogy Ausztria erre egyáltalában nem hajlandó; — mert ha tán obajtaná is epontra nézve a francia kormány kívánatát teljesíteni, de a velencei menekültek egészen megtörték ebbeli hajlamát azon nyilatkozatuk által, hogy, ha valaha nemzeti sereg szállná meg Velencét, ennek első tette az lenne, hogy a tartományt az osztrák kormánytól elszakítsa. 3) Mindkét Szicília királya beegyezik-e abba, hogy felette egy törvényhozó gyűlés ellenörkődjék? Walewszky gróf erre azt jegyzé meg, hogy nem szükséges, hogy ő fősége az olasz szövetségben részt vegyen.“

És valóban Rechberg gróf is dec. 12-kén így nyilatkozott: „Az osztrák császár legkevésbé sem kötelezte magát arra, hogy nemzeti kormányt adjon Velencének, valamint sobasem fog magára kötelezettségeket vállalni idegen hatalommal szemben, bírodalma valamely részének belkormányzata iránt.“ Igen lényeges befolyással lehetett ezen elhatározásra a fordulat, melyet aközben a *restauratio* kérdése vett.

Taglaljuk tehát most ezen második és legfontosabb pontot, melynél Angolország nagy befolyása Francia- valamint Olaszországra leginkább kiritt. Mindjárt a békeelőzmények aláírása után Napoleon, mint tudjuk, a szárd biztosoknak visszahívását kívánta a hercegségek-ből és Cowley hat nap mulva ezeket írta Russel lordnak:

„Ön kétségkívül értesült már egyenesen Bécsből, hogy a toscan nagyherceg hajlandónak nyilatkozott, fiának javára lemondani, aki az alkotmányt megint hályába léptetni és az olasz nemzeti lobogót felgöngyölíteni kész, ha ez által a rend helyreállana Toscanában. Walewszky gróf, ki ezt épen most közölte velem, hozzátévé, hogy a nagyherceg a császári kormányhoz kérdést tén, ha vajjon a toscan kérdés ilyen megoldása kielégítő-e, és igyekeznék-e annak szerencsés kimenetere munkálkodni. „A császár — folytató a gróf — nekem ennek folytán meghagyá, hogy a toscan kormányának ajánljam, fogadná el a nagyherceg lemondását fia javára és ezen értelemben írta aztán Turinba. Reiset, volt pétervári követségi titkár, Turinba és Florencébe menend, szóval is előterjeszteni ezen táviratilag már közölt javaslatokat. Ugyanezen időben Parisba érkeztek Lajatico marquis és Peruzzi ur, mint a florenci ideiglenes kormány küldöttjei; én ezen urakat értesítvén az eseményről, megnyugtati kívántam őket, de sajnálattal valom be, hogy ez nekem nem sikerült.“

Egy aug. 16-kán kelt jegyzékben az angol külügyi miniszter értesíté Franciaországot, hogy „Nagybritánia a beavatkozások régi rendszeréhez való ragaszkodás ellen óvást tesz, minthogy a rendszer negyven éven keresztül Olasz ország szerencsétlensége és Európa veszélye volt.“ Cowley lord két nap mulva erre meglátogatván a francia minisztert, a köztük folyt párbeszédet így írja le.

„En nem látok — mondá nekem Walewszky gróf — semmi nagy véleménykülönbséget a két kormány közt, az ezen kérdésnél alkalmazandó elvekre nézve. A császári kormány nem szándékszik a toscan és modenai dynastia helyreállítására erőt használni, valamint nem nézné jöszemmel, ha Ausztria részéről történnek ilyesmi: reméli azonban, hogy mindkét fejedelem másként is visszahelyeztethetik, — az ész meggyőző ereje által; és Franciaország erkölcsi befolyásának egész nyomatékát felhasználandja, e cél elérésére. A császár őszintén ohajtja a hercegek visszahelyezését, minthogy véleménye szerint, ez az egyetlen eszköz, Közép Olaszország állapotát ismét rendbe hozni. Toscanának Szardíniához való csatolása nem lehetséges; ezen trónnak ajánlatát a parmai hercegnőhöz, ez utóbbi el nem fogadná; egy etruiai királyság alkotását Napoleon császár alatt, ő fősége meg nem engedné; a császár mindent el akar kerülni, mi gyanúsíthatná azon szándékatokat, melyekkel ő fősége az utóbbi háboru alkalmával birt; és egy köztársaság felállítására szintén nem lenne neki inyére. A császár tudósítá a jelen toscan kormányt nézeteiről előbb Reiset ur, aztán Poniatowszky herceg utján. Ő fősége nem szűnik meg, ezenül is ugyanezen erkölcsi befolyást gyakorolni, remélvén, hogy a toscan kormány végre is belátandja, hogy saját érdekében fekszik a lothringi családót a trónörökös személyében visszahívni, miután ez utóbbi hajlandó, a toscanoknak azon szabadságot és függetlenséget megadni, melyre józauul igényt tarthatnak.“ A miniszter aztán panaszt emelt az angol kormány azon sürgönyei ellen, melyek képesek a forradalmi pártot Toscanában felbátorítani. Azon kérdésre, vajjon azon nyilatkozatával, hogy Toscaának Szardíniához való csatolása nem lehetséges, azt akarta-e mondani, hogy a cs. kormány nem ismerne el a piemonti terület ily kiterjedését, vonakodott ő exca felelni: annyit azonban kijelentett, hogy a szárd király jól ismeri ő fősége kívánatait és a császár reméli, hogy a toscan trónt maga Victor Emmanuel fogja visszautasítani.

Látjuk ebből, hogy a császár, vagy legalább minisztere még távol volt ez időben attól, hogy a brit kormány nézeteit ossza. A fordulat csak november folyamában következett be. Ezen hónap kezdetén ugyanis Sir

James Hudson azt írta Turinból: "hogy a szárd kormány értesíté őt, miszerint a francia császár a királynak tudomására adá, ne engedné meg Carignan hercegnek a négy közép olaszországi államról felajánlott regensséget elfogadni. Erre nov. 15-én Russel lord e következő sürgönyt meneszté Cowley lordnak:

"Mylord! Nem árt emlékébe idézni Önnek azon magatartást, melyet Anglia az 1815-ki békekötés óta követett. 1818-ban néhány hatalmasság igényt formált magának más államok belügyeit rendezetni. 1821-ben a troppai és laibachi congressusokon ugyanezen igények érvényesíték magukat. Nápolyba osztrák sereg rendeltetett mindkét Szcilia belkormányzatában változást eszközölni, és 40,000 osztrák elnyomta ama monarchiában a szabad intézményeket; Castlereagh lord Angolország nevében tiltakozott ezen elv ellen. 1823-ban a veronai congressus Spanyolországba engedte meg a beavatkozást, melynek kormányformája nem tetszett a nagyhatalmaknak. Wellington herceg Veronába ment, és egyedül ő tön övást. Eddig Angolország csak ovástételekre szorított: de 1825-ben két délamerikai köztársaságot ismert el, az ovástételt az éjszakai udvarokra bízva. 1827-ben Anglia-Francia- és Olaszország aláírták azou szerződést, melyből Görögország függetlensége szülemlett. — 1830-ban Belgium elszakadt Hollandiától, és Angolország nagy tevékenységet fejtett ki mind a zöld asztalnál, mind atenegezen avégett, hogy Belgium független legyen. Anglia mindazt elősorolt esetben ugyanazon elveket követte. Mindig ellenelte a fegyveres beavatkozást oly célból, hogy valamely idegen országnak kormánya megváltoztassék; és segélyt mindig felajánlá az Európában és Amerikában felállított tényleges kormányok megszilárdítására. Angliának több oka van az olasz kérdésre vonatkozólag ezen uton haladni — azaz, más szóval: nekünk ellenezni kell minden olyan beavatkozásti rendszabályt, mely az olasz államok kormányzatának rendezésére irányul, és befolyásukat azon törvényes kormányok alkotására és fenntartására kell fölhasználnunk, melyeket képesek lesznek az olaszok önmaguknak adni."

A római kérdésre vonatkozólag legmeddőbbek a felvilágosítások. A villafranci békekötés utáni napon Walelesky gróf biztosítá Victoria királynő követét arról: hogy a pápa jószántából hajlandónak nyilatkozott követni azon javaslatokat, melyeket neki Franciaország tön adand (?); annak folytán Grammont herceg utastítást kapott ő szentségének megmondani, hogy a császár, habár szilárdul elhatározta magában az egyház feje iránt a legnagyobb tiszteletet tanúsítani, komoly javaslatokat vár, melyek a legutóbbra és a határvidékekre kiterjedjenek. Ezenkívül kísérténé meg a francia kövrt rábírn a pápát, hogy maga kezdeményezze ezen elmulasztatlanokká vált reformokat. Szeptember folyamában a herceg egy tökéletes reform-tervet nyújtott át a pápának. Ő szentsége erre viszonzá, hogy kész azt elfogadni, ha egy biztosítékot nyer aziránt, hogy annak elfogadása által visszakapja az egyházhöz tartozó összes államokat. Dacára ennek — megjegyze Walelesky gr. Cowley lordnak — el kellett halasztatnunk a tárgyalásokat Rómánál, minthogy a kért biztosítékokat a császár meg nem adhatta.

Amerika. Az Egyesültállamok congressusi elnökének választása. 24-szeri szavazás után végre elnökül választottt Vanington a rabszolgaságot nem pártolók közül.

Ezek után nem lesz érdek nélküli, előadni az amerikai elnökválasztás nehézségeinek megérthetése végett, egy lap után a következőket:

Az amerikai Egyesült státusnak 36-ik congressusa a törvényszabta napon (december hónapban az első hét-

főn) f. hó 5-én összeült. Politikai színezetre tekintve, a két ház ekkép osztathatik föl: A senatorok házában van demokrata 38, republikánus 24, déli ellenzékiek 2, távollevő 2. A képviselők házában van republikánus 113, demokrata 92, Lecompton ellenzéki demokrata 9 s déli ellenzéki 23. Ezek közül a republikánpárti a szabadelvű haladási párt; a demokraták conservatívek s rabszolgaságpártolók s a jelen kormányt támogatók; a Lecompton ellenzékiek rabszolgaságpártoló demokraták, de a rabszolgaságnak a territoriumokba terjesztését ellenzik, s e tárgyban a mult congressusban a kormány pártolta Lecompton-constitúció vitatásakor a kormány ellen nyilatkoztak; a déli ellenzékiek pedig a halhatatlan emléktű Webster Dániellel elhunyt whigpárt maradványa s mind a „know-nothing“ titkos társulatnak tagjai.

A congressus összeállése után a két háznak első teendője a maga szervezése. A senatorok háza magát könnyen szervezheti, mert az elnök a constitúció szabálya szerint a vice praesidens, s ez a ház csak azon esetben választja elnökét maga közül, ha a vice praesidens meg találna halni. A senatorok házában jelenleg még azon esetben sem lenne nehéz az elnökválasztás, mert ott az állandó választmányok nem az elnök, hanem a testület által választatván, s a ház többi tisztviselői, n. m. jegyző, rendőr, postamester stb. állandóan maradván állásunkban, nem pedig csak egy congressusra választatván, mint a képviselők házában: a senatorok háza könnyen szervezheti magát. — De nem így van a dolog a képviselők házában. Ott az elnök, jegyző, postamester, ajtóálló, rendőr s más tisztviselők minden congressus elején választandók; s midőn — mint az idén történik — egyik pártnak sincs általános többsége, a szervezés lassu s nehéz munka. — A 34-ik congressusban hasonló eset fordult elő. Az elnökválasztás fölött tusakodás akkor két hónapig tartott, s akkor is csak úgy választhattak elnököt, mikép abban egyeztek meg, hogy az legyen az elnök, kinek személyes többsége lesz, bárha az kevesebb is, mint az összes szavak fele. Epen ez a nehézség fordult elő most. A képviselők házában van összesen 237 tag. Annál fogva 119 szó kívántatik általános többségül. A republikánusoknak csak 6 szó kell, hogy többségük legyen, a demokratáknak, a kormány mellettieknek és ellenieknek összesen kívántatik 18. Annál fogva a déli ellenzékiek teszik a sulyegyenlítő erőt, s azért, ha csak azok a demokrátapárti kitzűtőre nem szavaznak, vagy ők nem tudják a demokratákat rábírn, hogy az ő kitzűtőjére szavazzanak — mi épen nem lehetlen — kevés kilátás van arra, hogy a képviselők háza hamar fog szervezteni; minthogy az egészen kérdésen kívül van, hogy vagy a Lecompton-ellenzékiek, vagy a déli ellenzékiek gyámolítsák a republikánokat. Hogy mikép lehessen a házat szervezni ily ellenséges elemekkel? az nagy kérdés. Többféle tervet említetnek, különféle alkudozások tétetnek az állandó választmányok elnökségét és a jegyzői, nyomatói, rendőri, postamesteri és ajtóéri nyereséges állásokat illetőleg; de még most is négy napi ülés, vitakozás, kitzűzés után nem is lehet gyanítni, hogy a dolog mikép fog végződni. Tudni kell azonban azt, hogy nem csak az említett tisztségek pénzbeli értéke az, mi a jelen tusát érdekessé, makacsosá teszi — bárha egyedül annak tekintetbevétele is rendszeren elég indok. Annál hatalmasabb indokok rejlenek a jelen kitzűzésben, mely ez: minden congressus két évig tart, s két telen át van ülésben. Az első nevezetlik nagy ülésnek, a második kis ülésnek. A házak két évre szervezvetnek. És így a mostani ház szervezése fog tartani 1861. nyaráig, vagy, míg ezen congressust a praesidens be nem zárja. — Ugy de a praesidensválasztás

1861.
nép á
hogy
hogy
dens
a mos
lyáss

hardt
tétet
latai
ez edd

tály be
fog sz
elbocs
térend

alatt t
észak
sági ha

királys
Banjer
benszül
és a ha
dója a
iteltete

a japan
hogy a
japani
a rizst,

tal 9 el
mányt

katonák

kezett,
val. Ver
jes kifiz

vonteső
talék ő
Zoppi m

rasi révl
kötöket,

sértéssel

A
lésén Ko
képét, m
szerént.
képleti u
Szabó J
E növen
melyeket
találtak,
Gyula az
mutatá a

1861. januárban fog történni az 1860-ki novemberben a nép által választandó választók által. S történjék az, hogy három kinevezett között a szavak úgy oszlanak el, hogy egyiknek sines általános többsége, akkor a praesidens a képviselők háza által választatik, s azon esetben a most választandó képviselői ház elnöksége nagy befolyással, nagy fontossággal bír.

Legujabb.

— *Bécs*, febr. 28. A birodalmi tanács alelnöke Parkhardt Norbert titkos tanácsos saját kérésére nyugalomba tétetett. A múlt évben alakult répacukor-bizottság javaslatai elfogadtattak. A cukortermeletésre nézve megmarad az eddigi adó és vám.

— *Turin*, febr. 26. Az 1830—1833-iki ember korosztály besorozása által a szárd hadsereg 50,000 emberrel fog szaporodni, kik közt 14,000 osztrák szolgálatból elbocsátott lomhárd. A király febr. 28-án volt visszaterendő Turinba.

— *Bombay*, jan. 25. Nápoly lakosainak a lázadás alatt tett szolgálataikért egy nagy terület fog Óude-től északra átengedtetni. A Sina elleni háborúra egy lovasági hadtest fog alakíttatni.

— *Batavia*, jan. 11. A holland főparancsnok *Waju* királyságtól kiadatását kívánja a boni-i királynőnek. Banjermassinban dec. 27-kén „Onrust” holland gőzöst a benszüllöttek megtámadták, a legénységet lemészárolták és a hajót elstílyezték. A bataviai kereskedelmi fog kiadója a főkormányzó gyalázása miatt 18-havi lapságra íteltetett.

— *Kanagava*, dec. 20. Yeddó-i tudósítások szerint, a japáni kormány biztositás az ottani amerikai követet, hogy a yeddó-i szerződés pontosan fog teljesíttetni. A japáni termékek szabad kivitele megengedtetik kivéve a rizst, búzát, rézpénzt, aranyt és ezüstöt.

— *Kassel*, febr. 27. A második kamra 30 szavazattal 9 ellenében elfogadta Zieglernek indítványát az alkotmányt illetőleg.

— *Verona*, febr. 26. A menekültek és volt osztrák katonák vissza kezdenek térni.

— *London*, febr. 27. A gőzös *New-Yorkból* megérkezett, és f. hó 15-ről szóló tudósításokat hozott magával. Veraerzből írják, hogy a maga ultimatumában teljes kifizetését követeli a kívánt kárpótlási összegnek.

— *Turin*, febr. 25. A csapatoknak fölfegyverzése vontosövű puskákkal nem sokára befejeztetik. A hadjutalék összehívását egy milánói távirat felfüggesztette. Zoppi mint alkormányzó Milánóba tétetett át Paviából.

— *Madrid*, febr. 24. A spanyol hajóhad az algesirasi révből már kiindult; ágyznai fogja a marokkói kikötőket, Arcellával kezdvén meg az ostromot.

— *Milánó*, febr. 26. A „Circolo popolare” fűlségsértéssel akarja vádolni az „Armoniát”.

TÁROGATÓ.

A magyarhoni földtani társulat február 25-ki gyűlésén *Kováts Gyula* bemutató *Bach* Henrik geologiai földképét, mely Közép-Európát ábrázolja a legujabb adatok szerint. A után ugyancsak *Kováts Gyula* tályai harmadképleti újabb növény-lenyomatokat mutatott be, melyeket *Szabó János* ur volt szives a nemz. Muzéumba beküldeni. E növény lenyomatok többnyire megegyeznek azokkal, melyeket *Kováts Gyula* és *Kubinyi Ferenc* Erdőbenyén találtak, de három új faj van közöttük. Továbbá *Kováts Gyula* az ős-medve kéz- és lábcsontjairól értekezett s bemutatá a nemz. Muzéumban található, több mint 300 csont

közül általa összeállított jobb medve-kezet és lábat. Ezen ős-medve csontok a bihari barlangokból kerültek ki. *Blau* hazánkba Ausztráliából 8 darab aranyéretet küldött Muzéumnak; b. *Balassa Antal* Szerdahelyen egy régi sírban lelt főfogakat s egy obsidian darabot küldött be, — nevezetesen, hogy ama sírban csupán löcsontokat találtak. Végre *Kováts Gyula* még *Hörnes* ur nagy és szép munkájának egy kötetét mutató be. *Hörnes* ur e művében a bécsi medence ásatag-puhanyait írja le.

— *Pájer Antal*, köztisztviselőben álló egyházi költő és tiszta-füredi lelkész, saját neve és becsülete érdekében egy nyilatkozatot tesz közzé, mely által egy, nevében kéregető iparlovagot áloroz le. Ez *Pájer Karoly*, ki magát a derék férfin öcsésének adja ki, s az általa kiadandó művekre stb. pénzt kéreget. Ezzelfogva kéri a t. közönséget, hogy ezen előtte ismeretlen iparlovagot — ha még valahol az ő nevében előállani vakmerősöküdnék — úgy tekintse, mint ragalmas csalót, és ne vonakodjék átadni a törvény szigorának.

— *A pesti testgyakorló-egylet* 1859-ik évre kiadott évkönyvének adatai nyomán van az egyletnek 13 oly alapító tagja (ezek közül egy elhunyt), kik készpénzben 3087 fr. 25 krral járultak az egylet gyámolításához; más 22, kik kötvényekben 5145 frtot ajánlottak meg. Egyleti tag (három egymásután következő évre 10 fr. 50 kr. o. é. fizetéssel) 69, kik közül többen 10 frtnál nagyobb összeget irtak alá. Az igazgató választmány következő urakból áll: pártfogó gr. *Zichy-Ferraris Emanuel*, elnök gr. *Nádasdy Lipót*; alelnök: *Agoston József*; pénztárnok: *Hauszner F. L.* titkár: *Kürz János*. A választmány 25 tagból áll. Az oktatató személynét: főtanító *Clair Ignác*, tanító *Clair Alajos*, két segédtanító s a leánygyermek felügyelője. — A testgyakorló intézetben múlt év lefolyta alatt 139 fű és 34 leány, összesen 173 növendék nyert oktatást. 1839 óta a növendékek összes száma 3055-re megy, kik közül tanítónak képeztetett ki 59. — A pénztári mérleg következő: bevétel összesen 2024 fr. 29 kr.; a kiadás levonásával 1860. január hóra pénztári készlet 149 fr. 71 kr. — Igen ohajtható volna, hogy e hasznos intézet, mely az ifju nemezedék kifejlesztésére és erősítésére oly nagy befolyást gyakorol, minél kiterjedtebb pártolással örvendjen.

— A es. k. pénzügy-miniszterium a moratoriumot Erdélyben jul. 1-től kezdve végkép megszüntette.

— *Reményi Ede*, mint a „Hf.” írja, tisztelőinek egyik körében közelebb egy nagy és becses ezüst serleget kapott emlékül. A serleg egyik oldalára azon szavak vésvék, melyeket a magyar ajkak annyiszor elmondanak, s melyeket a magyar szívek mindig éreznek: „Hazádnak rendületlenül légy híve oh magyar!”

— *Kalocsa* mellett a *bakodi pusztán* csontvázaok és koporsói ékszereket találtak. E régiségek, a szaktudósok szerint, a római császárok idejéből, a negyedik század közepén *Valerius* és *Valentin* császárok korából valók. Némely ékszer oly ép, hogy most is lehetne viselni. A találmány 1000 frtra becsültetik.

— *Jótekonny előadás*. Azon előadásból, melyben *Delia* k. a. a városi szegények javára játszott, a tiszta jövedelemnek e célra szentelt harmadrésze 165 fr. 27 krt tett, mivel pedig két páholyért 19 fr. 30 krral több fizettetett, az egész összeg, mely a szegényalap javára folyt be, 184 fr. 57 kr. — Legközelebb a művész a *Hildegard* Főherceggasszony Ó es. Fensége pártfogása alatt álló bölesöde javára fog fellépni.

— *Uj-Albany-ban* *John N. Canon* szabadalmat nyert *üvegkoporsókra*, melyeknek alakja hasonló a közönséges koporsókéhoz, s az üveg ¹/₂ — 1 hüvelknyi vastag. Aholtest betétele után a lég kiszivattyuztatik az ily üvegkoporsóból, miáltal a test változatlanul marad. A költség nem jön többbe, mint a fakoporsóknál.

— *A lipcsei várostanács* hatályosan ovtja a szépnemet az ugynevezett batizt levelekből összeállított fejékek viselésétől, mert ezen levelek viaszszal levén bevonva, ez utóbbi arsenicum-színnel van feloldva, s így az egészségre nézve káros hatása.

— *Fogarason*, a brassói es. k. kerületi főnök ő mélt. engedélye mellett, febr. 13-kán tartották meg a *Kazinczy-ünnepélyt*, mely az Akademia palotájára rendezett táncestélyivel volt összekötve, ennek eredménye 110 forintnyi összeg.

— *Török-sz.-Miklósról* írják a „P. N.”-nak, hogy ott — még jan. hó 20-kán — szintén tartottak *Katinczy-ünnepélyt*.

— *A bécsvárosi szegények* javára farsang kedden tartott sorshuzás főnyerő száma (1000 db arannyal) az-ideén magának a bécsi szegényalpnak jutott. *Sothen F.* bécsi nagykereskedőhöz még 699 darabban Pestre küldé azt, de a csomag ismét visszaküldetett hozzá, melyet ugyanazon nap átadott a bécsi várostanács elnökségének.

— *A gyulai urbéri t.-szék* fel van oszlatva; a hátralékban maradt egyiket tárgy az *aradi* által fog elvégezteni.

— *Dobozi Károly*, ki a magyar zene körül oly sokat fáradozott, s ki e célból csaknem egész vagyonát feláldozá, *Makón* febr. 19-én elhunyt.

— *Szép nevek.* A *siam*i ikerfélések egyikét *Phra Bard Somdetsch Phra Paramendr Maha Mongkut Phra Chom Klaw Chau Fu Hua*, — a másikat pedig *Phra Bard Somdetsch Phra Paramendr Ramers Mehisarrrs Phra Pin Klaw Chau Fu Hua* nak hívják.

— *A műegylet* által megvett több mint 14,000 fr. értékű képek kisorsolása april 26-kán fog történni. Az első nyeresemény „*A végrendelet felbontása*,” *Geiertől*.

— *Miss Pastrana*, a rútságáról híres szakállas nő, nem halt meg, mint már a lapok írták; vezetője egy orosz

laphoz intézett levelében megcáfolja e hírt. Legutóbb *Toulonban* mutogatta magát, s közelebb újra *Sz.-Pétervárra* megy.

Magyar Akademia. A gr. Károlyi-Zichy Karolina assz. által felajánlott 40 db. arany jutalom mellett kihirdetett ezen pályafeladatra: „kivánatnak hasznos és érdekes, az összes magyar történelem köréből merített elbeszélések, kedélyes olvasmányul az ifjuság számára, melyek ugy szép nyelv, mint rajtok átlengő hazafias szellemnél fogva alkalmasok legyenek arra, hogy mulattatva oktasanak, s a minden jóra hajlékony ifju keblét hazánk jeles férfiai és hölgyei vonzó példái által az erény követésére buzdítsák;“ f. é. febr. 15-kig pályamunka nem érkezvén, újabb határnappal a ma tartott osztályülésben f. é. apr. 1-je tüzetet ki. Azon egy pályamű, mely elkészve febr. 16-án érkezett, mint ajdon beküldött tekintetik, ha szerzője másképp nem rendelkeznék. Pest, febr. 20-kán, 1860.

Töldy Ferenc, titoknok.

Nemzeti színház. — Ma adatik: *Reményi Ede* urnak, az angol királynő magán-hegedűsének **második „Hangversenye”** 2 szakaszban. Ezt megelőzi: „**Kákán csmó**“ Vígjáték 1 felvonásban.

Nemzeti könyvészet.

25. **Latin hangmértéktan.** Az *alvári-féle* latin versezet nyomán a tanodai ifjuság számára írta *Cserkúti Cseh József* k. r. tanár (Második bővített kiadás.) Szegeden, 1860. 8-rét 16 lap. Nyomatatta Burger Zsigmond. Ára 10 kr. a. é.

Tulajdonos kiadó és felelős szerkesztő:

Főmunkatárs:

Lonkay Antal

Garay Alajos.

Ipar, gazdaság, pénzügy, kereskedelem és közlekedés.

Büzetárvirat Bécsből, febr. 28. 5°/₁₀ Metalliques 68.70. — Nemzeti kölcsön. 77.40. — Bankrészvények 864. — Hitel részvények 195. — Augsburg 113.25. — London 132.40. Arany agio 6.23.

Piaci árak Pesten febr. 28. Alsó-ausztriai mérő ausztr. ért. Buza legjobb, 5 fr. 4 kr. közép, 4 fr. 90 kr. legalsóbb 4 fr. 48 kr. — Rozs legjobb, 2 fr. 80 kr. közép, 2 fr. 76 kr. legalsóbb, 2 fr. 52 kr. — Árpa legjobb, 2 fr. 24 kr. közép, 2 fr. 10 kr. legalsóbb, 2 fr. 3. kr. — Zab legjobb, 1 fr. 82 kr. közép, 1 fr. 75 kr. legalsóbb, 1 fr. 68 kr. — Kukorica legjobb, 2 fr. 60 kr. közép, 2 fr. 59 kr. legalsóbb, 2 fr. 52 kr.

— *Felhívás a vas megyei gazdasági egylet részéről.* A f. évi január 10-én tartott közgyűlésben kinevezett bizottság az alapszabályok kidolgozását befejezván, ezek végleges megállapítás végett, a folyó évi marc. 6-án, a szombathelyi városi tanácsház termében tartandó közgyűlés elé fognak terjesztetni.

Az egylet tagjai s mindazok, kiket az ügy érdekel, e közgyűlésre, melyre a hatósági engedély már kieszközöltetett, tiszteletteljesen meghívattak.

Kelt Szombathelyen, febr. 15-én, 1860.

Szell József ideiglenes elnök, *Horváth Boldizsár* ideiglenes jegyző.

— *A győrvidéki gazdasági egylet.* A gyűlésen, f. hó 15-én az egylet Soprony-, Veszprém-, Mosony-, Győr- és

Komárommegye gazdasáiból állt össze, mindössze mintegy 200-an vettek részt.

Elnökül Batthyányi Géza gróf választatott; titkárul Beöthy Károly.

A gyűlés befejezése után gr. Viczay Héder ur elnökléte alatt összeült az alapszabályok fölött tanácskozó bizottság, mely a 16-án délután folytatandott gyűlésen jelentést volt teendő munkálkodásáról.

— *Temesvári gazdasági egylet.* A gazdasági egylet f. hó 6-ára közgyűlést hívott össze, melyben a társaság további fennmaradása vagy feloszlata végyérvényesen lett volna elhatározandó. A közgyűlésben még a választmány sem volt teljes számún, és más egyleti tag csupán csak 4 volt jelen. Eszerint az indítványba hozott feloszlata közakarattal ment volna végzésbe most második ízben is; de a gyűlés egy magas állású férfi által figyelmeztetvén, miszerint ő exellentiaja a kormányzó ur ezen egyletet különös kegyében kívánja részletetni, kilatásba helyzetett: hogy a különben bizonyosan megbukó társaság ezen hatalmas befolyás következtében még megmenthető. — Ennél fogva minden az egylet hová csatlakozása, vagy vagyonmaradványa hová fordítására vonatkozó indítványok elhangozván, abban történt megállapodás: hogy az érintett magas kegyelmi befolyást megköszönvén, a társaság fennmaradhatása csak a pünkösdvásári rendes közgyűlés alkalmával hozás-sék ismét tárgyalás alá.